

emelkedik a gázár? *Népszabadság 10.o.)*

Roszkor kötözködünk

Magyarország a legrosszabb időpontban kötött bele a multinacionális cégekbe a válságadó kivetésével, mivel az ország tölti be az első félévben az EU soros elnöki tisztét, ami nagy lehetőséget jelenthetne az országról kialakult kép feljavításához. A kormány azonban az EU történetében példátlan módon akasztott tengelyt 13 befolyásos multinacionális céggel, megsértve az EU-ban érvényes versenysemlegesség elvét. Szankciókat követel Magyarország ellen a 13 multinacionális cég, amelyek igazságtalannak és diszkriminatívnak tartják a rendkívüli adókat. Arra kéri Brüsszelt, hogy indítson eljárást Budapest ellen, és gyakoroljon nyomást a magyar kormányra, vonassa vissza a 2014-ig meghosszabbított különadókat. A Die Welt német lap szerint a beadvány aláírói a német Allianz, az E.ON, az RWE, a Telekom, az EnBW, a Rewe, valamint az osztrák Spar, az OMV és a Baumax, a cseh CEZ, a francia Axa, a holland ING és Aegon vezetői. Kovács László, az MSZP elnökhelyettese azt hangsúlyozta, hogy amennyiben kimutatható, hogy ezek az adók csak más uniós tagállamok cégeire vonatkoznak, ám a hasonló magyar vállalatokat nem érintik, akkor az Európai Bizottság szabálysértési eljárást indíthat. Ugyancsak uniós szabályt sért az adó visszamenőleges kivetése. (*Népszava 5.o.)*

Magyarnak nézhetjük az importtojást

Hiába ragaszkodunk a magyar termékekhez, megtéveszthetnek minket, és ha nem akarjuk, akkor is importot szóhatnak ránk - ez lehet a tanulsága annak az esetnek, amelyet a Magyar Nemzet feltárt a hazai tojáspiacon. Karácsony előtt vásárolt a lap munkatársa egy Spar áruházában tojást harmincdarabos, tálcás kiszerelésben. A terméket csomagoló és forgalmazó cég a Farm Tojás Kft. volt, amelyik a hazai piacon az egyik legnagyobb ilyen tevékenységet végző társaságnak számít. A tojásokat fólia fedte, a fólia alá egy címkét is raktak, amelyen a termékről szóló információk szerepeltek. A nyomtatványon külön elválasztott helyen olvasható a tojáson lévő regisztrációs szám jelentésével kapcsolatos jelmagyarázat. Ebben külön kiemelik a HU jelzést, a származási ország kódját, amely hazánkat jelenti. Amikor azonban a lap munkatársa hazavitte az árut, kiderült, a tálcán PL jelzésű, azaz lengyel tojások vannak. Tehát szándéka ellenére importárucikket vásárolt. Alaposabb vizsgálat után vette észre, hogy a csomagoláson szereplő regisztrációs szám mellett zárójelben a „minta” szó is olvasható. Mindössze ezzel az eldugott helyen szereplő kifejezéssel utal a forgalmazó arra, hogy a regisztrációs szám csak egy példa, ami mégsem az adott termékre vonatkozik. A valódi származási országról egyébként semmilyen információ nem lelhető fel a csomagoláson, tehát a vásárló elől egyértelműen rejtve marad az a tény, hogy lengyel termék van a fólia alatt. Kertész Tamás, a Farm Tojás Kft. ügyvezető igazgatója először nyilatkozott a lapnak álláspontjukról, majd miután a kézirat tervezetét jóváhagyásra megkapta, hirtelen visszavont mindent, és a Magyar Nemzetet perrel fenyegette meg. A jogi eljárást arra az esetre is kilátásba helyezte, ha az általa vezetett cég neve megjelenik a lapban, ami abból a szempontból is elképesztő, hogy a Farm Tojás Kft. cégnév a vásárolt terméken is szerepel, tehát lehetetlen az esetről írni úgy, hogy közben a forgalmazót nem nevezik meg. Kóródy Dávid, a Fogyasztóvédelmi Egyesületek Országos Szövetségének jogi előadója kezdetben úgy nyilatkozott, hogy a vásárolt terméken szereplő címke tartalma felvetheti a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat gyanúját. Majd később ő is visszavonta nyilatkozatát, egyben külön levélben biztosította Kertész Tamást, hogy tévedett, ilyen gyanú mégsem áll fenn. A Farm Tojás vezetője - nyilatkozat helyett - panaszlevelet írt a lap vezetőinek, amelyben rosszindulatúnak és részrehajlónak minősíti eljárásunkat, emellett kártérítési pert is kilátásba helyez. Ezután a FEOSZ elnöke, Baranovszky György kereste meg a Magyar Nemzetet, és kifejtette: álláspontjuk szerint a Farm Tojás Kft. valószínűleg a jogszabályoknak megfelelően járt el. Az eset inkább arra mutat rá, hogy a baj jogszabályokkal van. (január 4. *Magyar Nemzet I+17.o.)*

Kezdődnek a patikai gondok

Levélben fordult a Magyar Gyógyszerészi Kamara budapesti szervezete több nagykereskedőhöz, fizetési halasztást kérve. Indoklásként az áll a dokumentumban, hogy az Országos Egészségpénztár a gyógyszertárak részére ötnapos csúszással utalta át a tb-támogatások összegét. A váratlan helyzet a gyógyszertárak és a gyógyszernagykereskedők kapcsolatában is zavart okoz. Az ágazatból származó információink szerint viszont az ilyen csúszások korántsem annyira ritkák, hogy különleges körülményekről lehetne beszélni.

B. Varga Judit

A Magyar Gyógyszerészi Kamara budapesti szervezete levélben fordult több nagykereskedőhöz fizetési halasztást, illetve a késedelemi kamattól mentesítést kérve - tudta meg a Napi Gazdaság. Mint a Hungaropharma, a Phönix és a Teva számára indoklásként leírják: az Országos Egészségpénztár (OEP) a gyógyszertárak részére ötnapos csúszással utalta át a tb-támogatások összegét (50 budapesti patikánál a késlekedés egy hetet is kitett). A levél szerint "e rendkívüli és váratlan helyzet a gyógyszertárak és a gyógyszer-nagykereskedők kapcsolatában is zavart okoz". Az ágazatból származó információink szerint viszont az ilyen csúszások közel sem annyira ritkák, hogy különleges körülményekről lehetne beszélni. A gyógyszerészi kamara - mint egy másik levélből kiderült - az OEP-től azt a tájékoztatást kapta, hogy hasonló eset az elmúlt két évben nem volt és a jövőben sem várható. Az elszámolási rend ugyanis már helyreállt. A fennakadásról próbálták a finanszírozók tájékoztatni az érintetteket, de ezt - a patikák hibája miatti - hiányosságok okán nem minden esetben sikerült megtenni.

A mostani jelenség annak tükrében lehet nagyon aggasztó, hogy az újonnan hozott törvény szerint a jövőben kizárólag a gyógyszerészeknek kell menedzselniük az ilyen és hasonló helyzeteket. Ők lehetnek ugyanis a patikák tulajdonosai és vezetői. A gyógyszerészeknek először 25 százalékos tulajdoni hányadot kell elérniük, többségbe kerülésük pedig 2017-től lesz kötelező (Napi Gazdaság, 2010. december 29.), de az előírások hatására nyilvánvalóan folyamatosan szorulnak háttérbe az egyéb - például nagykereskedői, illetve tőkeerejüknel fogva láncokat is üzemeltetni képes - tulajdonosok. A nagykereskedői kintlévőségekre a patikai hálózatok jelenlegi tulajdonosai komoly mellékbiztosítékokat ajánlottak fel, ezek együttese alapján alakultak ki a mai szállítási feltételek (ez a szokásosnál hosszabb fizetési határidőket és mérsékeltebb árakat jelenthet).

Nagyon sokszor tartozás fejében szereztek tulajdonrészt nagykereskedők a patikákban, ezt pedig idén a törvény már nem teszi lehetővé, pedig 16 milliárd forint feletti a gyógyszertárak lejárt kintlévősége (a szektor teljes nyeresége közben évente 8-10 milliárd forint). A készletezés a kiskereskedelemről már korábban áttevődött a nagykereskedelemből, így a fizetési nehézségek könnyen akár a gyógyszerellátás biztonságát is veszélyeztethetik.

(Napi Gazdaság, 2011. január 5., szerda, 1+2. oldal)

Új törvény szerint dolgozik a PSZÁF

Rendeletalkotási jogot kapott a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete (PSZÁF) decemberben. A PSZÁF így a jövőben rendeletet alkothat, a fogyasztók érdekének védelmében közérdekű pert indíthat, illetve főhatóságként békéltető testületet is működtethet. Emellett javaslatot tehet jogszabályok megalkotására, és véleményezési joggal rendelkezik a pénzügyi rendszert érintő döntések és jogszabályok előkészítése során. A vonatkozó törvénymódosítás azt is rögzítette, hogy a PSZÁF együttműködik a jegybankkal, a Gazdasági Versenyhivatallal, illetve az általa felügyelt szervezetek vagy személyek ellenőrzését ellátó más hatóságokkal.

(Heti Válasz, 2011. január 6., 48. oldal)

Megtriplázott védelmi díj

Az OBA vagyona jelenleg 90,5 milliárd forintot tesz ki, ez a biztosított betétek mintegy egy százaléka. Egy európai uniós direktíva értelmében azonban 2020-ra az Európai Unió tagállamaiban az összes betét 1,5 százalékára kell emelni a fedezet arányát. Ennek megfelelően a tavalyi 0,2 ezrelékről az idén 0,6 ezrelékre növelte az OBA a hitelintézetek által a betétállományok után fizetendő díjat.

Államilag garantált betétek

Néhány tízmillió forint értékben olyan 1993 előtt elhelyezett - például a 60-as évekből származó - bankbetéteket is találtak a Jógazda Takarékpénztárnál, amelyek még állami garanciát élveznek. Az érintettek kártalanításának módja még nem ismert. Valószínűsíthető, hogy őket is a többi ügyféllel azonos módon az OBA kártalanítja, majd az állam költségvetési forrásból megtéríti az összeget azt alapnak.

(Világ gazdaság, 2011. január 6., csütörtök, 1+9. oldal)

Engedély nélkül az EMFESZ

Újraosztják a gázkereskedő társaság mintegy 350 ezer ügyfelét

A Magyar Energia Hivatal (MEH) január 13-i hatállyal 90 napra felfüggesztette az EMFESZ Kft. gázkereskedelmi engedélyét, mert a társaság nem tudja ellátni ügyfeleit. A MEH felszólította az összes hazai gázszolgáltatót és -kereskedőt, hogy 48 órán belül tegyenek ajánlatot az EMFESZ egyetemes szolgáltatásra jogosult ügyfeleinek ellátására. Az ajánlattétel kötelező, ez alól egyetlen cég sem bújhat ki. Mintegy 350 ezer ügyfelet osztanak újra a piacon. Az EMFESZ egyes nagyfelhasználóiért verseny indulhat. A társaságnak 90 napja van arra, hogy rendezze pénzügyi helyzetét, s visszaszerezze engedélyét. Ha ez nem sikerül, végképp búcsúzhat a gázkereskedelemtől. A cég ügyfelei nem veszítenek: eddig is olcsóbban vettek gázt, mint az egyetemes szolgáltatásban lévők, és most is csak a hatóság

B. Horváth Lilla

A Magyar Energia Hivatal (MEH) január 13-i hatállyal 90 napra felfüggesztette az EMFESZ Kft. gázkereskedelmi engedélyét, mert a társaság nem tudja ellátni ügyfeleit. „A Földgázszállító Zrt. (FGSZ) kedd reggel 6 órától nem szállít gázt az EMFESZ-nek, mert az jelentős, részben már lejárt tartozást halmozott fel cégünkkel szemben” - mondta lapunknak az FGSZ vezérigazgatója. Zsuga János tovább tárgyal a tartozás rendezéséről, a felhasználók gázellátása most és később is biztosított. A tartozás nagyságát Zsuga János nem fedte fel, más forrásból 6,5 milliárd forintot hallottunk. További 2,2 milliárd forintjába került a hazai gázipar egészének az, hogy az EMFESZ-nek már december utolsó hetében sem volt pénze gázt vásárolni, ezért ügyfeleit a gázrendszer nyomása fenntartását célzó, úgynevezett kiegyenlítő gázból szolgálta ki. Ennek árát úgy teremtette elő a Keler elszámolóház, hogy lehívta a gázkereskedelmi rendszer tagjainak bankgaranciáját. Az FGSZ vesztesége a fenti MEH-döntés ellenére is tovább nő, mert még néhány napig a piacnál 20-30 százalékkal drágább kiegyenlítő gázból kell kiszolgálni az EMFESZ ügyfeleit, de ezt a 20-30

százalékos felárat nem lehet a bankgaranciákból kifizetni. Hét nap után rendeződhet a helyzet. A felfüggesztési határozat után a MEH - a rendeletnek megfelelően - felszólította az összes hazai piaci és egyetemes gázkereskedőt, hogy 48 órán belül tegyenek ajánlatot az EMFESZ egyetemes szolgáltatásra jogosult ügyfeleinek ellátására. Az ajánlatok alapján a MEH a döntéstől számított 7 napon belül kijelöl egy vagy több szolgáltatót az EMFESZ-ügyfelek átvételére. A felkínált ár, a forrás, a forrás helye és az ajánlattevő ügyfélszolgálati kapacitása alapján határoz. A kereskedők és szolgáltatók ezzel egyszerre kerültek jó és rossz helyzetbe. Az EMFESZ-ügyfelek megszerzésével növelhetik a piacukat, de a gázt az új fogyasztóknak is az alacsonyan tartott hatósági áron kell adniuk. Piaci vélemények szerint mérete és forrásai alapján az országban csak a Tigáz és az E.On Energiaszolgáltató alkalmas arra, hogy az EMFESZ összes lakossági fogyasztóját átvegye. Ezt e két társaságnál meg is erősítették lapunknak. „Szerződése és tárolt gáza alapján az E.On természetesen képes ellátni a hozzá visszatérő ügyfeleket, mellesleg az EMFESZ-t is cégünk látta el gázzal” - válaszolt lapunknak Kutas István, a társaság szóvivője. A Tigáz is kész átvenni az EMFESZ mind a 350 ezer vevőjét Györösi Pál szóvivő szerint. „Már eddig is vissza-visszatértek hozzánk az EMFESZ-től olyan felhasználók, akiknek az ott adott árkedvezményénél többet ért, hogy nálunk könnyebb a számlafizetés, részletfizetés is van, adott feltételek mellett még 12 havi fizetési haladékot is adunk” - mondta. A GDF Sueznél még értékeli a helyzetet. A Főgáznál készek korábbi ügyfeleik visszavételére és újak ellátására is. A Főgáz kártya igénylőinek azonnal 6 százalékos gázdíjkedvezményt adnak, és segítenek az energiatakarékosságban is. A MEH határozhat úgy is, hogy minden érintett fogyasztót a korábbi szolgáltatójának kell visszavennie. Akárhogyan is dönt, amint újraosztják az érintett ügyfélkört, új célokért indulnak harcok a piacon. Az EMFESZ-nek azon kell dolgoznia, hogy 90 nap alatt annyi pénzt hajtson be, és annyi adósságot rendezzen, amelynek eredményeként visszakaphatja kereskedői engedélyét, amelytől egyébként végérvényesen elbúcsúzhat. Közleménye szerint 2011 első negyedében már újból szeretne kedvezményes feltételekkel gázt eladni. (Cégszerű működése és egyéb tevékenysége e 90 nap alatt is fennmarad.) Ám a többi piaci szereplőn is múlik, hogy könnyű lesz-e a visszatérése. Azok a szolgáltatók vagy kereskedők, amelyek hosszabb távon is meg akarják tartani új, főként lakossági felhasználóikat, várhatóan olyan feltételeket teremtenek majd, hogy új ügyfeleik 90 nap elteltével se akarjanak visszamenni az EMFESZ-hez. Azok a kereskedők, szolgáltatók viszont, amelyeknek teher a MEH döntése alapján átvett fogyasztók ellátása, nyilván nem járnak majd a kötelezőnél jobban a kedvükben.

Nyerő ügyfelek

Az EMFESZ ügyfelei viszont mindenképpen nyertesek. Az egyetemes szolgáltatásra jogosultak eddig olcsóbban kapták a gázt, mint az egyetemes szolgáltatásbeliek, és mostantól is „csak” a hatósági árszintig nő a tarifájuk. Kereskedőváltásuk automatikus lesz. Az EMFESZ nagyfogyasztó ügyfeleiért még verseny is indulhat.

(Világ gazdaság, 2011. január 6., csütörtök, 1+7. oldal)

Fogyasztóvédők az egységes jelölésért

Egységes szabályozást kér a termékek származási helyére, eredetére vonatkozó megjelölések, címkézések tekintetében a Fogyasztóvédelmi Egyesületek Országos Szövetsége. Szerintük a jövőben egységesen, kötelező jelleggel fel kellene tüntetni a termékek csomagolásán a származási helyet, ezért levélben keresik meg a parlament fogyasztóvédelmi bizottságát, a Közigazgatási és Igazságügyi, illetve a Nemzetgazdasági Minisztériumot. VG

(Világ gazdaság, 2011. január 6., csütörtök, 3. oldal)

A legnagyobb papírmunkával járó csőd

Több mint kétezer pórul járt utas az Aerovivánál

Nagy László Nándor

Szerda délutánig 870 káresetet jelentettek be a csődbe ment Aeroviva utazási iroda pórul járt utasai a QBE Insurance (Europe) Ltd. Magyarországi Fióktelepénél - tájékoztatta a Napi Gazdaságot Horváth Péter, a biztosító értékesítési igazgatója. A szakember szerint a bejelentett károk már most több mint 2000 utast érintenek. Arról, hogy a követelések mekkora tételt jelentenek, a QBE képviselője a pontos adatok hiányában nem kívánt nyilatkozni, ám biztosítási szakértők szerint az jól látszik, hogy a kártérítési igény meghaladja az iroda 497 milliós kaucióbiztosításának összegét.

Az utazási iroda jogi képviselője hétfőn átadott a biztosítónak egy, a korábinál lényegesen bővebb utaslistát, az ezen szereplő adatok gépre vitele és ellenőrzése folyamatban van. Horváth Péter tájékoztatása szerint az adatok rögzítését követően első körben igyekeznek majd kiszűrni azokat a károkat, amelyekre a törvény értelmében nem vonatkozik az utazási iroda kaucióbiztosítása. Ilyen lehet például bármilyen belföldi program vagy szolgáltatás igénybevétele, de például egy külföldi transzferre történő befizetés is. Az utazási iroda korábbi közlése szerint akik repülőjegyet vettek náluk, azok nyugodtan utazhatnak, így a kifizetett jegyek után sem járhat kártérítés - ha üzemelő, menetrend szerinti járatra szólnak. Horváth Péter reményei szerint január közepén tisztábban lehet majd látni. A szakember emlékeztetett: noha volt már több utast érintő ügy a magyar turisztika történetében, ám korábban az Eurotours, a Jorgos vagy a West Travel esetében az ügyfelekkel való foglalkozás döntő része kimerült abban, hogy a biztosítónak több ezer fő hazautazását kellett megszerveznie, olyan károsult kevés volt, aki nem tudott elindulni, hiszen a csődök eddig jellemzően a szezon végére korlátozódtak. Most viszont úgy ment csődbe egy iroda, hogy senki nem utazott még el a meghirdetett programokra. Így ma már bizonyos, hogy az Aeroviva lesz a magyar turisztikai szakma legnagyobb papírmunkával járó csődje.

Lapunk információi szerint az ügyben nyomozást folytató VII. kerületi rendőrkapitányság mérlegeli, hogy az eredetileg okirattal való visszaélés miatt indult nyomozást a jövőben a súlyosabb minősítéssel járó sikkasztás bűncselekmény alapos gyanújával egészíti ki.

(Napi Gazdaság, 2011. január 6., csütörtök, 2. oldal)

Súlyos milliókra büntették a Tescót

A multinacionális áruházlánc beszerzési ár alatt árulta a hosszan tartós tejet, Korábban az Auchant is ezért bírságolták meg

A Tescót 7,6 millió forintra büntette a szakigazgatási hivatal, mert a cég beszerzési ár alatt értékesítette az UHT-tejet. A kormány a beszállítókkal szemben alkalmazott, a tisztességtelen forgalmazói magatartásról szóló törvény betartatását ígéri.

A Tesco-Global Áruházak Zrt.-t 7,6 millió forintra bírságolta a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal (MGSZH), mert a vállalat beszerzési ár alatt forgalmazta a külföldről származó Mlieko (Lapte) és Almliesl márkájú UHT-tejeket. A Tej Terméktanács tavaly szeptemberben tett bejelentést a Tesco és az Auchan ellen, mert egy augusztusi szórólapon azt hirdették, hogy 119 és 125 forintért adják a másfél százalékos, hosszan friss tejet. Az MGSZH az Auchanra már korábban 20,5 millió forintos büntetést szabott ki, s ezt az üzletlánc tavaly befizetette. „Cégünk még vizsgálja a büntetést, illetve a bírságról szóló határozat alapját képező adatokat” - mondta lapunknak Iglódi-

Csató Judit, a Tesco kommunikációs vezetője. Ahogy korábban már beszámoltunk róla, a Tej Terméktanács folyamatosan monitorozza az Európai Unió tagállamainak tejfelvásárlási árait. A kérdéses időpontban a közösség statisztikai hivatala, az Eurostat adatai szerint az Európai Unió tagállamaiban az átlagos felvásárlási ár nyolcvan forint volt literenként. A szakmai szervezet ehhez hozzáadta az UHT-tej tárolására alkalmas doboz árát, amely húsz forint körül mozog. Az így kapott százforintos átlagára jött még a tejtermékekre érvényes, tizennyolc százalékos magyar áfa értéke, továbbá a feldolgozás, szállítás és raktározás költsége. Az agrárpiaci rendtartásról szóló törvény szerint a kereskedők az élelmiszereket nem adhatják olcsóbban, mint amennyiért azokat megvették. A hazai UHT-tejek normális árviszonyok mellett nem jelenhetnek meg 170-180 forintnál olcsóbban a kiskereskedelemben. Az Auchan korábban azt mondta, hogy azért adta olcsóbban a tejet, mert egy bizonyos mennyiségű készlet bennragadt, és az üzletlánc munkatársai úgy döntöttek, a termékeket jobb eladni, mintsem hogy megromoljanak. Az agrárkormányzat tegnap megerősítette elkötelezettségét, hogy a piaci erőviszonyok optimalizálása érdekében fokozottan törekszik a beszállítókkal szemben alkalmazott, a tisztességtelen forgalmazói magatartásról szóló törvény betartatására. A tárca azt is bejelentette, hogy a termelők csaknem kétszer annyi tejtámogatást kapnak az idén, mint 2009-ben. A tavalyi évre szóló támogatásokat az idén fizetik ki, 15 forintot tejkilogrammonként

(Magyar Hírlap, 2011. január 6., csütörtök, 12. oldal)

Lakossági fogyasztókon húzik az MVM profitja?

Miközben a központi áramnagykereskedelmet végző MVM tavalyi árverésein estek a belső árak, az állami holding a lakossági szolgáltatók felé nem csökkentette tarifáit. A társaság indoklása szerint azért, mert az „más dolog”.

Marnitz István

A központi áram-nagykereskedelmet végző Magyar Villamos Művek (MVM) honlapjának tanúsága szerint az állami holding tavaly csak egyre csökkenő áron tudta értékesíteni nyilvános árverésein a 2011-es leszállítású áramot. (Ilyenkor egy adott „szállítmányt” mindig a következő évre kötnek le.) Általánosságban az MVM vásárolja fel a magyar fogyasztók kiszolgálásához szükséges áramot az erőművektől, és adja tovább a kereskedőknek, például a lakossági szolgáltatóknak. Évi közel ezermilliárdos forgalom mellett ezen a tevékenységen - az utóbbi időkben - több tízmilliárdos sápot szed le. Az MVM nagykereskedelmi monopolhelyzetét a verseny érdekében az elmúlt években igyekeztek megtörni, de a holding továbbra is központi szereplő. Az átláthatóság érdekében az MVM-nek három éve bizonyos mennyiségű áramot nyíltan, árverésen kell értékesítenie. Ennek eredményét szakértők viszonyítási pontként használják. Tavaly júniusban a központi termékre kilowattóránként 14,8, szeptemberben 13,9, a novemberi árverésen pedig 13,42 forintos ár alakult ki. Ez, akárhogy vesszük, közel tízszázalékos csökkenés. A szabályok ugyanakkor olyanok, hogy ebből nem lehet egyenes következtetést levonni a lakossági árakra. A háztartások tarifáit kifejezetten tilos árverésen meghatározni. Az MVM a lakossági áramot így továbbra is egy titkos szerződés szerint értékesíti a szolgáltatóknak. Több nyilvános dokumentum is utal a lakosságnak szánt áram MVMszolgáltatók közti „elismert” átlagára. Ezek a számok jellemzően 15 forint feletti. Ugyanakkor szakértők határozottan figyelmeztetnek, hogy a két szám nem hasonlítható össze, teljesen más alapúak, ráadásul a nyilvános ár és a tényleges - titkos - MVM-es eladási ár között is lehet különbség. Ha áramról van szó, „szakértői” magyarázatokban amúgy sincs hiány. A végén mégis mindig arra lyukadunk ki, hogy a nemzetközi áremelkedéseket feltétlenül „be kell építeni” a lakossági áramárba, a csökkenést viszont nem érezhetik meg a fogyasztók. Az MVM-et rendszeresen éri az a vád, hogy a mindenkori kormányok pénzügyi elképzeléseinek kiszolgálója. Gondoljunk csak Gyurcsány Ferenc volt miniszterelnök és Kocsis István egykori MVM-vezér botrányos csörtéire. Orbán Viktor első miniszterelnöksége alatt az

MVM majdnem tönkrement, mert a lakossági tarifákat az állami cég nagykereskedelmi hasznának alacsonyán tartásával igyekeztek leszorítani. Az elmúlt nyolc évben viszont a Fidesz láthatólag az akkor kormányzó szocialisták mellé sorolt (a szintén kormánypárti liberálisok ellenében), és az MVM, mint állami-nemzeti vállalat lehetőség szerinti segítségét tűzte zászlajára. Ugyan a második Orbán-kormány az MVM előző érához kötődő teljes vezérkarát saját bizalmasaival cserélte le, az alapelv, vagyis az MVM védelme a jelek szerint maradt. Míg ugyanis az Orbán-kormány befagyasztotta a lakossági áramárakat, a belső tarifákat - az MVM és a szolgáltatók közötti árat - nem. Vagyis az MVM úgy emelhetne tarifát, hogy azt a szolgáltatóknak le kell nyelniük. Így a haszon lassan átcsoroghat a „multiktól” az MVM-hez. Mivel a kormány a gázárak esetében a német tulajdonú nagykereskedőnek megtiltotta a belső áremelést, adja magát a gondolat, hogy a kabinet az MVM-et támogatja a „multik” ellenében. Az államkincstár szempontjából valóban kedvezőbb, ha egy állami cég nyeresége nő. De a csökkenő piaci árakból nem csak az MVM profitálhatna. Ha ugyanis azt továbbengedné, akkor a lakosság áramtarifája az - emelkedéskor oly sokat hangoztatott - piaci folyamatok szerint csökkenhetne.

Ugyanakkor ez a legkevésbé sincs napirenden. A téma kapcsán a kormány által irányított közbeszéd csak a gázárakról szól. Az áramdíjak alakítói közül sokan úgy vélik: a villanyszámla annyira nem hozza az embereket lázba, mint a fűtésé. Ugyanakkor évi ezermilliárdos forgalom mellett, néhány apró mutató központi módosításával, bizonyos „fillérek” beépítésével tízmilliárdok csoportosíthatók át a kormány által kedvelt köröknek. Így ma már ezek a különböző indíttatású, államilag beépített fillérek adják az összesen 40-50 forintos tarifa több mint felét. Emlékeztetőül: az MVM ugyanezt a terméket még mintegy 13-16 forintért adja el a szolgáltatóknak. És ebben az árban már benne van a fűtőanyag, az áramtermelés, a szolgáltatókig való elszállítás és az MVM nyeresége is. Információink szerint az Orbán-kormány meg is üzenté - a lakosság számára továbbra is szinte észrevehetetlen - állami áramnagykereskedőnek: a csökkenő trendek ellenére nyeresége nem csökkenhet látványosan. Nehéz is lenne egy ilyet eladni azután, hogy a szocialisták utolsó évében a Fidesz által kirúgott előző MVM-vezető 60 milliárdos rekordnyereséget hozott össze. Bizonyos tekintetben már az is az MVM többletnyereségének számít, hogy a lakosságnak szánt áram nagykereskedelmi tarifáját nem csökkenti a többi termék arányában. Ugyanakkor mostanság az MVM nemhogy árcsökkentést, de ismereteink szerint kifejezett áremelést indítványozott a lakossági szolgáltatók felé. A tárgyalások ugyanakkor még zajlanak. Felkai Györgynek, az MVM kommunikációs igazgatójának lapunk kérdéseire küldött válaszaiból kitűnik: az áramszolgáltatókkal kötött 2007-es keretmegállapodás értelmezésük szerint a háztartások számára csillapítja a piaci áringadozások hatásait, de harmonizál az új kormány árfagyasztó döntésével is. Kétségtelen, hogy az MVM 2010-es aukcióin csökkentek az árak, de 2009-ben ugyanez történt - az átlag maradt, így nem látnak okot a tarifák mérséklésére. Arra a kérdésünkre, hogy elképzelhető-e netán emelés a lakossági szolgáltatók felé, konkrét válasz ugyan nem érkezett, de megjegyezték: ez a szolgáltatás különleges, melynek áralakulása eltérhet a piacitól.

Az MVM árakkal kapcsolatos kommunikációja a piac alakulása tükrében igen sajátos. Amikor három éve a nemzetközi folyamatok alapján drágulás volt várható, a cég és a kormány is tájékoztatókat, nyílt árveréseket tartott. Amióta 2008-ban összeomlott az olajár, már csupán a sajtóhoz eljuttatott közleményekből ismerhettük meg az árverések eredményét - és azt, hogy ennek ellenére nálunk tovább drágult az áram. A lakossági tarifákat befagyasztó Orbán-kormány, illetve az új MVM-vezetés színre lépése óta pedig már csak az értesül a fejleményekről, aki az MVM-csoport honlapjára téved. Így tudósítások sem születtek. Felkai György kommunikációs igazgató ennek kapcsán megjegyezte: az MVM Trade sajtóközleményt már 2009-ben is csak nagyobb horderejű, a piacot befolyásoló éves aukciókról tett közzé, míg a negyedéves aukciók eredményeit a honlapján jelentette meg. Megjegyezzük: 2009-ben az év végi aukcióról szóló sajtóközleményt eljuttatták a sajtónak is. Tavalyi, „piacot befolyásoló, éves aukcióról” nem tudni, hisz ilyenről szintén nem küldtek értesítőt.

Filléres milliárdok

Az áramárba épített „fillérek” közül az egyik legvitatottabb az elvileg a megújuló energiát,

gyakorlatilag főleg gáztüzelésű távfűtőműveket támogató úgynevezett KÁT. Eme, a kilowattóránkénti árban ma már több forintot kitevő tételből évi százmilliárd gyűlik össze és kerül kérdéses módon különböző vállalkozásokhoz. Az előző kormány a KÁT-kassza csökkentését határozta el, amit először az akkori parlament MSZP- és Fidesz-frakciója gyengített ki, az új kétharmad pedig - két érintett képviselő indítványára - egységesen 85 százalékra csökkentette a támogatást. Egyikük, Kósa Lajos szerint a kassza mérete így ugyanannyival csökken, csak igazságosabban. Ugyanakkor Debrecen első embere a teljes KÁT-rendszert felülvizsgálná: szerinte ugyanis megújulóenergia ürügyén zömében gáztüzelést támogatni ugyanúgy „nem pálya”, mint biomassza címszóval erdei rönkfákat égetni. Mindenesetre a kormány áramárcsökkentést a KÁT-kassza zsugorodása miatt sem hirdetett. Vagyis a döntés nyomán egyelőre csak egyik áramcsoporttól a másikhoz kerül át néhány milliárd forint.

(Népszabadság, 2011. január 6., csütörtök, 9+10. oldal)

Dagad a német dioxinbotrány

Magyarországra nem érkezett dioxinnal szennyezett baromfihús, tojás vagy takarmány - erről tájékoztatta tegnap az Európai Unió gyorsriasztási rendszere a Magyar Élelmiszer- biztonsági Hivatalt. Bárány László, a Baromfi Termék Tanács elnöke szerint az is biztosra vehető, hogy a szennyezett takarmányadalékból sem kerül a hazai gazdaságokba. A dioxinbotrány napok óta foglalkoztatja az európai közvéleményt. A németországi vizsgálatok azt mutatták: az ott lefoglalt szennyezett tojások dioxinszintje egyes esetekben az egészségügyi határérték négyszeresét is elérte. A feltevések szerint több mint százezer ilyen szennyezett tojás kerülhetett piacra. A tojóttyúk húsán végzett vizsgálatok is a megengedettnél nagyobb értékeket mutattak. A takarmányok felhasználóit - több mint ezer létesítményt - azonosították a német hatóságok. A német agrárminisztérium közlése alapján csak Hollandiába exportáltak a szennyezett termékekből. Két szállítmányról tudják, hogy külföldre került, ezért John Dalli, az Európai Bizottság egészségügyért és fogyasztóvédelemért felelős tagja szerint egyelőre korai lenne exporttilalmat elrendelni. *(Világgazdaság 6.o.)*

Automatikus lesz az EMFESZ-fogyasztók váltása

Az EMFESZ-fogyasztóknak semmit sem kell tenniük, az eddigi szerződésük automatikusan megszűnik és majd a kijelölt új kereskedő lép be a jogviszonyba - mondta Vigassy Csaba, a Magyar Energia Hivatal szóvivője. A MEH január 13-án reggel 6 órától kezdődően függesztette fel az EMFESZ Kft. földgáz-kereskedelmi működési engedélyét. A fogyasztóknak viszont azt lehetővé kell tenniük, hogy a január 13. és február 4. közötti időszakban leolvassák a földgázmérőjüket. A munkát nem az EMFESZ és nem is az új szolgáltató végzi majd, hanem az az elosztó társaság, amelyiknek a vezetékén eljut a fogyasztóhoz a fűtőanyag. A leolvasás lesz az elszámolás alapja: innen lehet majd tudni, meddig kell az EMFESZ-nek és mikortól az új szolgáltatónak fizetni. - Január végére minden pénzügyi kötelezettségét teljesíti az EMFESZ Kft. az FGSZ Földgázszállító Zrt. és a Keler elszámolóház felé, kinnlevőségeit pedig keményen be fogja hajtani - közölte lapunkkal Góczy István. A gázkereskedő társaság ügyvezető igazgatója mindenekelőtt arra számít, hogy a Pomázi-csoporttól folyik majd be a csoport által egyébként vitatott összeg. Góczy István szerint lényegében csak ez a 2-3 milliárd forintos kinnlevőség az, ami miatt megrendült az általa irányított társaság pénzügyi helyzete. *(Napi Gazdaság 2.o., Fizetni készül az EMFESZ Kft. Világgazdaság 1+7.o.)*

Lemond posztjáról a Tesco vezérigazgatója

Hamarosan távozik a magyarországi Tesco vezérigazgatója és Angliában beszerzési igazgatóként

folytatja munkáját. Per Bank a napokban még terveiről beszélt, miszerint több mint harminc új üzletet nyitnak és folytatják a fejlesztéseket Magyarországon. Az utóbbi időszakban a multinacionális vállalat munkaügyi botrányai miatt került a figyelem középpontjába, egyes ki nem fizetett juttatások miatt csalás megalapozott gyanújával folyik jelenleg eljárás. (*Magyar Nemzet 4.o.*)